

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC736 c (tweede aanvraag)

datum uitspraak 18/09/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling) het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. R.A. Hebly, advocaat te Amersfoort,

te voldoen door:

de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus,
gevestigd te Breda,
hierna te noemen: verweerder,
bijgestaan door: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. Verloop van de procedure

1.1 verloop van de eerste compensatieprocedure

Naar aanleiding van een eerder door verzoeker ingediend verzoek tot compensatie heeft de Compensatiecommissie (op basis van de door de Klachtencommissie in haar adviezen van 17 november 2014 (met zaaknummer 2011T309 (1)) en van 7 juli 2015 (met zaaknummer 2011T309 (2)) gegrond verklaarde seksueel misbruik dat verzoeker door vier personen was aangedaan) op 16 november 2016 een advies uitgebracht (met zaaknummer 2015CC736 a,b). In dat advies heeft de Compensatiecommissie de aanvraag definitief ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en verweerder geadviseerd om aan verzoeker een bedrag van €70.000,- te betalen voor zowel materiele als immateriële schadevergoeding. Die procedure, die heeft geresulteerd in het hiervoor genoemde advies van de Compensatiecommissie d.d. 16 november 2016, wordt hierna genoemd: 'eerste compensatieprocedure'.

1.2 verloop van de onderhavige, tweede compensatieprocedure

Op 25 augustus 2017 is ter griffie van de Compensatiecommissie een aanvullende aanvraag ontvangen voor het verkrijgen van compensatie wegens (aanvullend) vastgesteld seksueel misbruik in de R.-K. Kerk Nederland. Het betreft seksueel misbruik dat verzoeker als minderjarige door wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]) is aangedaan.

Als bewijs van dit aanvullende seksueel misbruik is meegestuurd de brief van verweerder van 15 augustus 2017 waarin verweerder verzoekers klacht tegen broeder [naam], zoals staat vermeld in het desbetreffende klaagschrift uit februari 2014 (waarin de klacht tegen broeder [naam] staat geformuleerd), gegrond heeft verklaard.

1.3 Het door verweerder ingevulde antwoordformulier dat betrekking heeft op het onderhavige aanvullende verzoek tot compensatie is door de griffie ontvangen. Aangezien verzoeker in de brief van 22 augustus 2017 (aangevuld met een mailbericht van 31 augustus 2017) een verzoek doet om te komen tot een aanvulling op de reeds (in het advies van de Compensatiecommissie d.d. 16 november 2016) geadviseerde compensatie omdat sprake is van gewijzigde feiten die gevolgen kunnen hebben voor de vraag of vermogensschade is geleden, is verweerder uitgenodigd daarop inhoudelijk te reageren. Mr. Baetens heeft dat namens verweerder bij brief van 11 september 2017 gedaan.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Alle partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier, waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Vaststaande feiten in de eerste compensatieprocedure (2015CC736 a en b):

In de eerste compensatieprocedure is de Compensatiecommissie voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie uitgegaan van de feiten en omstandigheden, zoals die door de Klachtencommissie in haar adviezen zoals vermeld onder 1.1 waren vastgesteld en gegrond bevonden. De Compensatiecommissie heeft de in dat advies van de Klachtencommissie genoemde feiten en omstandigheden als volgt samengevat in haar advies van 16 november 2016:

Citaat: “*Direct na verzoekers geboorte zijn de ouders van verzoeker uit de ouderlijke macht gezet en is verzoeker bij een zustercongregatie in [plaats] geplaatst. Hij heeft aldaar tot ongeveer zijn zesde jaar verbleven. Omstreeks [jaar] is verzoeker overgeplaatst naar [internaat] in [plaats], alwaar hij vervolgens van zijn zesde tot ongeveer achttiende jaar (dus ruim 12 jaar) heeft verbleven.*

Het hieronder beschreven seksueel misbruik heeft plaatsgevonden toen verzoeker tussen de 12 en 16 jaar oud was. Het seksueel misbruik door broeder [naam] vond plaats toen verzoeker 12 jaar oud was.

Misbruik door wijlen [naam] (hierna: broeder [naam])

Broeder [naam] was onder meer groepsleider van verzoekers groep en begeleider van zomerkampen van [internaat]. Gedurende een schooljaar heeft verzoeker een aantal malen voor het slapen gaan of bij het kampvuur bij broeder [naam] op schoot moeten zitten om een liedje te zingen. Broeder [naam] heeft bij die gelegenheden tegen verzoeker aangereden en het was voor verzoeker duidelijk dat broeder [naam] opgewonden was. Broeder [naam] was - blijkens een in 1952 afgenomen intelligentietest- een matig intelligent persoon met een IQ van 80.

Misbruik door wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]):

Broeder [naam] was broeder op het internaat en leraar [bak] en [vak] op de [school]. Verzoeker ging van zijn 14de tot zijn 17de naar de [school] en kreeg daar les van broeder [naam].

In de periode van [jaar]-[jaar] heeft broeder [naam] eenmaal verzoeker betast aan zijn geslachtsdeel over diens kleding heen en tweemaal heeft hij verzoeker aan zijn geslachtsdeel betast in de broek van verzoeker. Dit gebeurde tijdens de les of de bijles in de kamer van broeder [naam].

Misbruik door wijlen [naam] (hierna: pater [naam]):

Pater [naam] was werkzaam op het internaat. Hij vervulde vanaf [jaar] (tot [jaar]) de functie van [functie]. Aanvrager had weinig met hem van doen. Op een middag, aanvrager was toen 15 of 16 jaar oud, werd hij door pater [naam] meegenomen naar zijn vertrek. Pater [naam] zei dat aanvrager zich niet goed douchte en nam hem mee naar de douche van de paters. Aanvrager moest zich uitkleden en onder de douche gaan staan. Pater [naam] kleepte zich ook uit en kwam ook onder de douche staan. Vervolgens begon hij aanvrager in te zepen waarbij pater [naam] bijzonder veel aandacht had voor de billen en bilspleet van verzoeker. Vervolgens werd verzoeker gedwongen pater [naam] af te trekken. Nadat dit drie keer was voorgevallen is verzoeker pater [naam] op het internaat gaan mijden. Nadien is aanvrager pater [naam] nog een keer tegengekomen in de grotten. Ook daar moest hij pater [naam] aftrekken.

Misbruik door [naam] (hierna: broeder [naam]):

Broeder [naam] was in [internaat] de groepsleider van groep 6, de groep waar verzoeker toe behoorde. Iedere zaterdag werd er door de jongens op [internaat] gedoucht. Broeder [naam] liep dan over de richel boven de douches om toezicht te houden. Op een gegeven moment moest aanvrager met broeder [naam] mee naar boven naar de slaapzaal, omdat hij zich niet goed gewassen zou hebben. Op de slaapzaal aangekomen, moest aanvrager zich van broeder [naam] uitkleden. Vervolgens werd hij met zijn hoofd en bovenlichaam in een wasbak met ijskoud water geduwd. Daarna werd aanvrager gedwongen om broeder [naam] oraal te bevredigen. Broeder [naam] kwam daarbij klaar in de mond van aanvrager.

Niet lang daarna werd aanvrager 's nachts door broeder [naam] uit bed gehaald en meegenomen naar de slaapkamer van broeder [naam]. Hij zei toen tegen aanvrager dat hij iets ging doen wat misschien pijn zou doen, maar dat het mee zou vallen als aanvrager zich zoveel mogelijk zou proberen te ontspannen. Aanvrager moest zijn pyjama en onderbroek uitdoen en werd over een stoel gelegd. Terwijl hij hier lag, heeft broeder [naam] verzoeker verkracht. De drie daarop volgende avonden heeft broeder [naam] wederom op dezelfde brute wijze anaal verkracht.

Dit seksueel misbruik heeft plaatsgevonden in de periode [jaar]-[jaar]. Aanvrager was bij aanvang van dit seksueel misbruik 12 jaar oud. “

Dit seksueel misbruik heeft de Compensatiecommissie in haar advies van 16 november 2016 definitief ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals genoemd in artikel 5 sub 5 (eerste zinsnede) van de Compensatieregeling.

2.2 Vaststaande feiten in de onderhavige tweede compensatieprocedure (2015CC736 c):

Voor de beoordeling van de tweede aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden zoals vermeld in het klaagschrift tegen broeder [naam], en die door verweerder bij brief van 15 augustus 2017 vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in dit klaagschrift gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker is omstreeks [jaar] in [internaat] te [plaats] geplaatst en broeder [naam] was destijds groepsleider van die groep. Nadat verzoeker bij het ontbijt een pak slaag had gekregen, moest verzoeker mee naar boven komen naar de kamer van broeder [naam]. Verzoeker moest zijn broek en onderbroek uitdoen waarna broeder [naam] veelvuldig verzoekers blote billen

streefde en kuste. Ook betastte broeder [naam] verzoekers anus en penetreerde hij deze met zijn vinger. Na ongeveer 10 minuten stopte het misbruik en mocht verzoeker weer naar beneden. Aanvankelijk bood verzoeker nog weerstand, maar dat was tevergeefs. Al met al is verzoeker gedurende een periode van 3 tot 6 weken bijna dagelijks op deze wijze door broeder [naam] seksueel misbruikt, waarna het plotseling stopte. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik 6 jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van het aanvullende seksueel misbruik, zoals onder 2.2 vermeld, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van de brief d.d. 15 augustus 2017 en het klaagschrift tegen broeder [naam]. Dit tezamen levert bewijs op in de zin van artikel 7 sub e van de Compensatieregeling.

3.2 de categorie-indeling

Het gaat om de vraag in welke categorie het seksueel misbruik dat verzoeker in zijn totaliteit is aangedaan, dient te worden ingedeeld. Daarom dient zowel het seksueel misbruik, zoals onder 2.1 genoemd (en dat de basis vormde voor het eerste advies van de Compensatiecommissie d.d. 16 november 2016) alsook het seksueel misbruik dat in de onderhavige (tweede) procedure aan de orde is (zoals onder 2.2 genoemd) als uitgangspunt te worden genomen. Gelet op de aard en omvang van het totale jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 (2.1 en 2.2) en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is (en blijft) van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals vermeld in artikel 5 sub 5 (eerste zinsdeel) van de Compensatieregeling.

4. Bedrag financiële compensatie

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

4.2 standpunt verzoeker

Mr. Hebly stelt namens verzoeker in de aanvullende aanvraag (bij begeleidende brief van 22 augustus 2017, aangevuld met het mailbericht van 31 augustus 2017) dat het aanvullende seksueel misbruik (het misbruik aangedaan door broeder [naam]) op zich zelf genomen reeds reden is voor toekenning van een aanvullende compensatie van €25.000,-- zoals past bij seksueel misbruik dat valt in categorie 4. Voorts stelt verzoeker dat nu wél een causaal verband aangenomen moet worden tussen dit aanvullende seksueel misbruik dat verzoeker op 6/7 jarige leeftijd is aangedaan en verzoekers doubleren op de lagere school.

Ook is nu nog duidelijker, aldus mr. Hebly, dat het seksueel misbruik een nog grotere, zo niet cruciale oorzaak is van het ontstaan van verzoekers vermogensschade. Verzoeker wenst dan ook aanspraak te maken op een aanvullende compensatie van €25.000,--.

4.3 standpunt verweerder

Mr. Baetens zet in zijn brief van 11 september 2017 namens verweerder uiteen dat bij een aanvullend compensatieverzoek geen ruimte bestaat voor het alsnog toekennen van een volledige vergoeding volgens categorie 4. Verzoekers aanvraag was reeds ingedeeld in 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en er is, aldus mr. Baetens, geen ruimte voor een aanvulling ter zake van smartengeld. Wat betreft de vermogensschade stelt mr. Baetens dat het gestelde doubleren op de lagere school onvoldoende verifieerbaar is. Voorts moet onder ogen worden gezien dat ook sprake was van andere ongunstige omstandigheden, dat de eerder geadviseerde compensatie al vrij fors was en - tot slot - dat het maar de vraag is of het gestelde doubleren de Compensatiecommissie tot een ander inzicht brengt over verzoekers carrière-vertraging nu dat aspect in het eerste advies van de Compensatiecommissie al is betrokken. Verweerder acht een aanvullende te adviseren compensatiebedrag in dit geval dan ook niet passend.

overwegingen Compensatiecommissie

4.4 De Compensatiecommissie overweegt dat zij in geval van meerdaderschap als uitgangspunt hanteert dat ieder slachtoffer ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, één aanspraak heeft op één vergoeding, die nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Dit brengt naar het oordeel van de Compensatiecommissie eveneens mee dat slachtoffers in beginsel één keer de gelegenheid krijgen om vermogensschade te onderbouwen. Niet valt immers in te zien waarom het ene slachtoffer twee keer die gelegenheid wordt geboden, terwijl een ander slachtoffer die 'herkansing' niet krijgt.

Verzoeker heeft in de eerste compensatieprocedure de mogelijkheid gekregen zijn vermogensschade te onderbouwen en heeft daarvan, ondersteund door zijn advocaat, gebruik gemaakt. Van dit beginsel kan alleen worden afgeweken indien er door het aanvullende, gegrond verklaarde seksueel misbruik nieuwe feiten en omstandigheden zijn komen vast te staan, die nopen tot aanpassing van de eerdere beoordeling van de vermogensschade. Daarvan is in de onderhavige aanvraag sprake.

4.5 Er is in de onderhavige, tweede, compensatieprocedure sprake van (i) aanvullend seksueel misbruik dat verzoeker (ii) op veel jongere leeftijd (zes/zeven jaar) is aangedaan. Ten tijde van seksueel misbruik dat aan de orde was in de eerste compensatieprocedure was verzoeker immers twaalf jaar en ouder. Deze twee nieuwe feiten maken dat de overweging van de Compensatiecommissie, zoals vervat in haar eerdere advies van 16 november 2016, aanpassing behoeft. Anders dan in dat advies staat vermeld (zie overweging 4.5, tweede alinea van het Compensatiecommissie advies d.d. 16 november 2016) is de Compensatiecommissie van oordeel dat thans wel aannemelijk is geworden dat sprake is van een causaal verband tussen doubleren op de lagere school en het onderhavige seksueel misbruik. De door verzoeker overgelegde pagina's uit het door hem geschreven boek dat in [jaar] is uitgegeven en waarin staat vermeld dat hij zowel in het eerste en tweede schooljaar op de lagere school doubleerde, maken dit doubleren voor de Compensatiecommissie voldoende aannemelijk. Het boek dateert immers van ruim voordat sprake was van publieke aandacht voor het seksueel misbruik binnen de R.-K. kerk.

Voorts overweegt de Compensatiecommissie als volgt. Verzoeker is op 6/7 jarige leeftijd gedurende enkele weken frequent en ernstig seksueel misbruikt en voorts (zie de vaststaande feiten in de eerste compensatieprocedure) later in zijn leven door vier andere personen. Dit betekent dat seksueel misbruik - naast verzoekers moeilijke thuissituatie en de vernedering en geweld - van jongs af aan de orde was voor verzoeker.

Nu duidelijk is geworden dat verzoeker seksueel is misbruikt in zoveel verschillende leeftijdsfases, verspreid over zoveel jaren waarbij hij bij aanvang nog maar ongeveer 6 jaar oud was, komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat voldoende aannemelijk is geworden dat verzoeker hierdoor in zijn leven in een nog ernstigere mate beschadigd moet zijn in zijn ontwikkeling en in zijn vermogen om in zijn levensonderhoud te voorzien dan zij aannam in de eerste compensatieprocedure. Dit is voor de Compensatiecommissie aanleiding om te adviseren tot een aanvullende vergoeding voor geleden vermogensschade.

4.6 Daarnaast kan verzoeker in de onderhavige tweede compensatieprocedure aanspraak maken op een aanvullende vergoeding voor immateriële schade (smartengeld) vanwege het aanvullende, door broeder [naam] jegens hem gepleegde seksueel misbruik. Daardoor is de omvang van het verzoeker aangedaan seksueel misbruik groter geweest. Verzoeker kampt tot op heden met de gevolgen van hetgeen hem is aangedaan. Seksueel misbruik dat een slachtoffer door meerdere daders is aangedaan heeft een extra grote impact, hetgeen de Compensatiecommissie tot uitdrukking laat komen in de hoogte van het te adviseren bedrag aan smartengeld.

De Compensatiecommissie ziet echter geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. De aanvullende te adviseren compensatie voor smartengeld zal dus niet gelijk kunnen zijn aan het bij categorie 4 behorende bedrag.

4.7 Alle feiten en omstandigheden afwegend, komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat verzoeker (gelet op het feit dat hij in zijn totaliteit door vijf broeders seksueel is misbruikt) definitief ingedeeld dient te worden in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat aan verzoeker binnen categorie 5 een compensatie van in totaal €80.000,-- dient te worden toegekend. Aangezien door verweerder aan verzoeker reeds een bedrag van €70.000,-- is betaald, resteert in deze tweede compensatieprocedure een te adviseren bedrag van €10.000,-- dat aan verzoeker dient te worden betaald.

4.8 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €1.471,78, inclusief kantoorkosten en 21% BTW en €255,-- wegens 'afwikkeling' overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van de onderhavige aanvullende compensatieaanvraag. De Compensatiecommissie komt de genoemde tijd voor de afwikkeling van deze aanvraag te hoog voor en ook overigens acht de Compensatiecommissie de gevorderde kosten van rechtsbijstand niet redelijk. De Compensatiecommissie oordeelt dat een bedrag van €1.150,-- inclusief BTW wegens kosten van rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik'.

5.2 Betaling van compensatie en kosten voor rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder om (in aanvulling op het eerder door verweerder aan verzoeker betaalde bedrag van €70.000,-- , en in aanvulling op het eerder door verweerder wegens kosten van rechtsbijstand betaalde bedrag van €6.100,--):

- aan verzoeker een bedrag van €10.000,-- te betalen, alsmede om
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €1.150,--.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H.(voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 18/09/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter